

Rodalies: Simbolisme i realitat

Germà Bel

Catedràtic d'Economia de la Universitat de Barcelona

(Publicat a *ARA*, 11 de febrer de 2016)

Un nou episodi de servei tercermundista, l'enèsim, ha sacsejat novament la vida dels usuaris del sistema de rodalies ferroviàries de l'àrea de Barcelona. Res nou com a fet; res nou tampoc que es pugui dir al respecte. Si de cas, la condescendència colonial amb que l'empresa estatal propietària de les instal·lacions (ADIF) es trau de sobre la seva responsabilitat per l'estat degradat i la vulnerabilitat dels seus equipaments i actius. És un cas clar, el de l'Estat Espanyol, de com el poder esdevé més irresponsable com més absolut es fa. I què dir de les competències de la Generalitat en Rodalies. Són per posar horaris i preus. Res a veure –ni decidir– amb l'estat de les vies i les instal·lacions, que paguen dècades –més de vint anys– de garreperia inversora per part del govern central. I amb un cert nivell de negligència política de les institucions catalanes, subjugades com estaven amb les obres i inversions de l'Alta Velocitat a Catalunya, anaven suportant la manca d'inversió a rodalies fins que vàries línies del sud de la xarxa van esclatar just abans que l'AV arribés a Barcelona. Recordeu aquella tardor de 2007, amb tres línies de rodalies tallades?

És el que tenen les polítiques simbòliques desconnectades de la funció de cada cosa. Són especialment perjudicials en àmbits com el transport i mobilitat, on el recurs a beneficis màgics i intangibles acostuma a amagar la manca de sentit dels projectes. Així li passava a l'AV aquella que es va menjar els diners per invertir a rodalies a Barcelona (ep, no però a Madrid!), i que s'havia i s'ha de fer sí o sí, per “vertebrar Espanya”. Ja saben, per “cosir-la amb fils de ferro” (Magdalena Álvarez), perquè ‘als espanyols l'AVE ens fa iguals’ (Ana Pastor). Intangibles per amagar ideologia i poder irreflexiu. De fet, no és tan estrany ni ens queda tan llunyà...la nova teorització del tramvia per la Diagonal com a vertebrador de l'àrea metropolitana és una versió local i casolana de l'AV vertebrador de la península. No només perquè sembla patrocinat per gent que desconeix l'oferta ferroviària ja existent a l'àrea metropolitana (hi ha mapes!). Sobre tot, perquè cau en el mateix defecte que l'AVE a Espanya: importar les creences religioses i el simbolisme estèril en la política de mobilitat i de transport. Com si ja tornéssim a ser rics. La cosa donarà de sí.